

De Bùrt

Uitgave van de Vereniging Heemkundekring
"Willem Snickerieme" te Hooge en Lage Zwaluwe

Redaktie: A. Nelemans, Dordrecht
P.J.I. Marijnissen
J.J.M. Dubbelman-Bruynzeel
W.P.M. van Wezel
P.J.J. van Leest
J. Bos

Redactie-
adres: P.J.J. van Leest
Dorpsstraat 12a
4926 CR Lage Zwaluwe
tel. 01684-3266

De Bùrt

nr. 2

november 1986

INHOUD

UITNODIGING	4
De heren en vrouwen van de Heerlijkheid Hooge en Lage Zwaluwe	5
Toen en nu	10
Aansluiting bij "Brabants Heem"	12
"Havenjournaal"	13
Potjebraaiers	14
Rijmelarijtje: Brand!	16
We zullen . . . zei van Kampen	18
Bùrt	20
Impressies over eigen ervaringen in de Genealogie	21

typ. en lay-out Hans Bos
omslag en foto blz.11 Pierrot van Leest

De foto op blz. 10 is welwillend ter beschikking
gesteld door de heer J. Broere.

WIJ NODIGEN U UIT

om te komen luisteren (en kijken) naar een lezing over de molens in West-Brabant die zal worden gehouden op woensdag 19 november a.s. in "de Zonzeel" in Hooge Zwaluwe. Aanvang 20.00 uur.

Het geheel zal op uitnodiging van de heemkundekring worden verzorgd door de heer K.A.H.W. Leenderts uit - nu nog - Rotterdam, die zijn verhaal zal houden aan de hand van dia's van molens uit deze streek. Karel Leenderts is zeker geen onbekende in onze contreien. Hij geldt als een groot kenner van de West-Brabantse historie en heeft veel onderzoek verricht naar de ontstaansgeschiedenis van ons landschap, waarover hij een omvangrijk aantal publikaties al het licht heeft laten zien.

In de lezing zal op verschillende molentypen uit de streek worden ingegaan. In het bijzonder zal hierbij aandacht worden besteed aan de ontwikkelingen die de verschillende molens gedurende reeksen van jaren hebben doorgemaakt en welke oorzaken en omstandigheden hiermee te maken hadden. Met andere woorden: wat bewoog een molenaar ertoe van tijd tot tijd een andere wiekvorm toe te passen of een ander krui-mechanisme? Hoger rendement? Meer gemak? Mode? We zullen het zien. Daarnaast zal aandacht worden geschonken aan een aantal bijkomende aspecten van het molenbedrijf, zoals het maalloon (molster), de molendwang, het windrecht e.d.

In elk geval stof te over voor een boeiende avond!

De toegang is gratis en ook niet-leden van de heemkundekring beschouwen wij graag als onze gasten. Neem gerust iemand mee.

Verder zal er lektuur over molens aanwezig zijn om in te zien of om mee te nemen.

Doel hiervan is natuurlijk niet alleen het ontwikkelen van kennis van, maar ook het kweken van meer belangstelling voor de werktuigen die vroeger zo normaal waren maar tegenwoordig een wat kommervol bestaan leiden: de molens.

DE HEREN EN VROUWEN VAN DE HEERLIJKHEID HOOGHE EN LAGE ZWALUWE (slot)

(het eerste deel van deze beschouwing is te vinden in nr. 1 van De Burt; daar eindigden wij met de dood van Willem van Oranje in 1584).

Op 1 december 1611 droegen de Staten van Holland en West-Friesland de Heerlijkheid Zwaluwe op aan de latere Stadhouder FREDERIK HENDRIK (1584-1647). Dat deden zij met het oog op de grote verdiensten van zijn vader Willem de Zwijger, zijn broer Prins Maurits en van Frederik Hendrik zelf. Frederik Hendrik (eigenlijk: Hendrik Frederik), ontving Zwaluwe in "onsterfelijken erfleer, met hooge middelen en lage jurisdictie, in alder voegen en manieren als men van allen ouden tijden hooge Heerlijkheden en Goederen ten onversterfelijken erfleer van Ons en de Graaffelijkheid van Holland gehouden heeft en nog tegenwoordig houdende is".

Hoge middelen en lage jurisdictie betekent: hoge, middelbare en lage jurisdictie, dat is alles wat kon worden verkregen.

Zwaluwe werd dus een "hoge" Heerlijkheid.

De omvang van de Heerlijkheid Zwaluwe was groter dan die van de tegenwoordige gemeente Hooge en Lage Zwaluwe. Daarin was ook begrepen dat deel van Moerdijk dat nu tot Klundert behoort en gedeelten van het gebied Elderens, of de Blaauwe Sluis.

Toch hadden de Nassau's grond moeten inleveren. Als erfgenamen van Willem van Duivenvoorde bezaten de Nassau's de Hollandse heerlijkheden Niervaart (Klundert), Drimmelen, Standhasen, de Zwaluwen, Willemstad (Ruygenhil) en Heyningen.

Tijdens het twaalfjarig bestand (1609-1621) werden deze heerlijkheden aan Maurits ontnomen.

Hoewel Willem oorlogvoeren verafschuwde heeft hij zeer dikwijls gevochten, o.a. te Senef, St. Denis, Grave. Hij voerde oorlog met Engeland, Frankrijk, Munster en Keulen. Deze Prins redde dankzij het feit dat hij een uitstekend veldheer was de Republiek. Hij had geen kinderen en daarom waren de Staten-Generaal executeurs-testamentair van de nalatenschap van de Prinsen Frederik Hendrik en Willem III. Na dertig jaar moeizaam onderhandelen kwam in 1732 het zgn. Tractaat van Verdeling tot stand.

Koning-stadhouder Willem III

Dat tractaat werd gesloten tussen FREDERIK WILLEM I, KONING VAN PRUISEN, soeverein Prins van Oranje (1688-1740 de "König Feldwebel"), een hardvochtig, maar plichtsbewust vorst, en WILLEM IV KAREL HENDRIK FRISO (Stadhouder Willem IV).

Deze twee vorsten voerden dezelfde titels, zoals Prins van Oranje Nassau, Graaf van Buren en Leerdam enz.

Prins Willem IV protesteerde tegen dit willekeurig wegnemen van het Erfgoed van zijn vaderen, omdat:

- dit recht van hoge Souvereiniteit zelden, en niet dan in dringende nood mocht worden uitgeoefend;
- het besluit tegen de leenwet was, die aan de leenheer ook wederkerig jegens de leenman plichten opgelegd had.
- de zaak voor de bevoegde rechter moest worden gebracht.

Echter bleef de heerlijkheid Zwaluwe aan de Koning van Pruisen, alhoewel Willem IV het later terugkreeg.

Evenwel voerde de KEIZER WILHELM II (1859-1941) ook de titel Heer van Zwaluwe.

WILLEM V, zoon van Willem IV, heeft de heerlijkheid in handen gehad tot zijn vertrek naar Engeland. Na hem zijn de KONINGEN WILLEM I, II, en III, alsmede KONINGIN EMMA, KONINGIN WILHELMINA en KONINGIN JULIANA heren en vrouwen van Zwaluwe geweest. Ook nu nog is KONINGIN BEATRIX, Prinses van Oranje-Nassau, "Vrouwe van Hooge en Lage Zwaluwe".

Besluit.

Bij mij bestaan nog veel witte plekken in de geschiedenis, maar ik hoop dit in de toekomst nog verder te onderzoeken.

A. Nelemans.

Bronnen/literatuur:

Winkler Prins Encyclopedie
Zwaluwe in vertellingen
Onze Kerk van drie eeuwen
Serie Natuur en Landschap
"Breda en Omstreken"
Geschiedenis van het vaderland

D. Zaayer
Dr. A.R. Hulst

Dr. H.A. Visscher
mr. Groen van Prinsterer

Mensen van vroeger, 5e jaargang
nrs. 5, 6 en 7.
Van Verleden tot Heden

A. Nelemans

Zwaluwsche KERMIS.

BAL,

op Maandag den 2. September 1867, in de Koornbeurs, bij J. M. VAN DIJK.

Aanvang ten 1 uur. Entrée 65 Cent per persoon, waarvoor $\frac{1}{2}$ flesch Wijn.

Voor een goed Orchest zal worden gezorgd.

Uit het "Dagblad voor Noord-Brabant" van 4 september 1867

TOEN EN NU

We hebben de neiging om bij deze foto te zeggen: "niet naar de andere kijken, eerst raden waar dit is". Een voorbeeld van hoe Zwaluwe in de loop van de jaren kan veranderen. U ziet een oude foto van de Kil achter de boerderij Kerkstraat 40 (nu 35) waar achtereenvolgens hebben geboerd Donkers, den Engelsen, Keller en als laatste Jan Broere. Nu is het gemeentewerf en een overblijfsel van de Kil is het singeltje dat langs de Onderstraat loopt.

Aan de overkant van die toen veel bredere Kil lag een stuk grond, wat door brede sloten was

omgeven en daardoor moeilijk toegankelijk was.

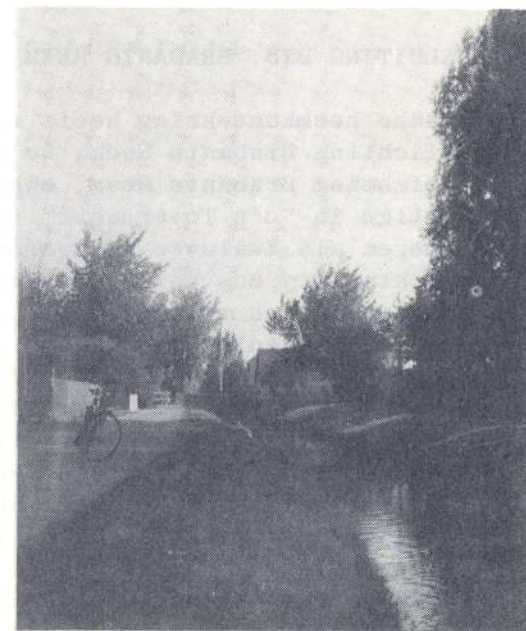
Op dat stuk grond - staatsdomein - had ene Lucas in de vorige eeuw een huisje gebouwd en vanwege de ligging ging dat in de volksmond "'t Fort" heten. Dat "Fort" ziet u op de foto die naar wij denken dateert uit het begin van de jaren dertig. Daar schuin achter lag de Kooiwerft, een stuk grond dat genoemd is naar een vlas-zwingelkooi die daar vroeger moet hebben gestaan (op de bewerking van vlas komen we nog wel eens terug).

Voor zover wij hebben kunnen nagaan hebben er tot omstreeks 1910 Aart en Kee van Antwerpen in gewoond, die er een kruidenierswinkeltje drevén. Daarna woonde er Hein den Rooijen, een boerenknecht, met zijn vrouw Tannetje Lucas.

Hierna nam er Kees van Dijk zijn intrek, samen met zijn moeder. Kees, bijgenaamd "den Builenplakker", was een schilderachtige figuur zonder vaste middelen van bestaan zoals dat heet. Zijn bijnaam doet ook zo het een en ander vermoeden. Wie meer over Kees wil weten moet er "Zwaluwe in vertellingen" van D. Zaaijer (blz. 129) maar eens op naslaan.

Als laatste zou er Pieter Huisman - een visser - met zijn vrouw hebben gewoond; Pieter was naar zijn zeggen met de helm geboren. Nadat het hierna een tijdlang heeft leeggestaan is het omstreeks het midden van de dertiger jaren afgebroken, wanneer precies viel niet te achterhalen.

Op de achtergrond van de oude foto is nog de witte schuur van de "Tabakskes" te zien, de gebroeders H. en J. Tabak die behalve boer en vrachtrijder ook nog caféhouder waren. Ook zijn nog te zien de hooioppers en de boerderij van Geert Bossers. Het is allemaal weg.

De "grachten" rond het Fort zijn gedempt en het geheel is nu plantsoen tegenover het bejaardentehuis. Verder kijkt u op de nieuwe foto tegen de stoep van de Ganshoeksingel aan en daarachter staan nu de huizen van de begin jaren '80 voltooide "derde ring". Ook de boerenbedrijven van Tabak en Bossers zijn verdwenen, er staan nu woonhuizen. Alleen het eerdergenoemde singeltje dat vroeger de Kil was en nog helemaal doorloopt tot aan de Groningenvaan herinnert nog aan die tijd.

HB

AANSLUITING BIJ "BRABANTS HEEM"

Ook onze heemkundekring heeft zich aangesloten bij de Stichting Brabants Heem; we waren het 74ste lid. De Stichting Brabants Heem, opgericht in 1947, is gevestigd in "d'n Toversnest" in Heeze. Wij mogen als Zwaluwse aangesloten vereniging steun verwachten bij ons werk op heemkundegebied in de breedste zin des woords, zoals algemene historie, geologie, archeologie, cultuur, volkskunde, kennis van en zorg voor monumenten enz. Ook kunnen wij via deze stichting sprekers uitnodigen, die u en ons veel kunnen vertellen over allerlei oudheidkundige zaken. De onderwerpen hiervan lopen uiteen van Politie in vroeger dagen, West-Brabant in de ijstijd tot Heksen de duivels in Brabant enz. enz. De sekretaris van de Stichting, Erik Kolen, was in mei '85 op onze uitnodiging in Den Domp waar hij een boeiend betoog over heemkunde en alles wat er bij komt kijken hield. Hij vatte dit pakkend samen: "Heemkunde is milieu-vriendelijk, kleinschalig, noodzakelijk, educatief, uitdagend en ontspannend".

W. van Wezel

GEDICHT

Wij ontvingen een brief van een in Breda wonende "ex-Zwaluwenaar" zoals hij schreef - bij ons rees de vraag of je eigenlijk wel ex-Zwaluwenaar kunt worden - die met enthousiasme het eerste nummer van de Burt had gelezen. Dat zien wij natuurlijk graag.

Nu had deze mededeling op zich dit blad natuurlijk niet bereikt, ware het niet dat de schrijver mededeelde te werken aan een bundel Brabantse Gedichten. Hij voegde er een poeem bij dat t  aardig was om te laten liggen: "Havenjournaal". Het is geschreven onder pseudoniem en handelt over het schip "De Twee Gebroeders" van Adriaan v.d. Graaf Jaczn., dat bij storm op het Thorpad vastliep. Het was geladen met riet, dat op een ander schip moest worden overgeladen. Oordeelt u zelf:

Havenjournaal

*Al naar het schijnt
rustige bedrijvigheid
van het laden en het lossen
van de bossen riet
die vanaf de walleschuit,
vakkundig op een plank gebalanceerd,
werden versjouwd naar d'overkant
naar 't wachtend schip.*

*En waar bij het zinderen van het zweet
gepikt door stuifselstof
vakkundig en symmetrisch weer
honderden schelven tot één schelf
werden gereed gemaakt
voor 't verdere transport,
dat Thorpad te verlaten . . .*

Jan Willem Vester

"POTJEBRAAIERS"

Wanneer een argeloze vreemdeling aan Zwaluwnaren vraagt wat hiermee nu eigenlijk precies mee bedoeld wordt, moet hij even wachten tot hij een serieus antwoord krijgt. De oogjes van de aangesprokene(n) beginnen te glinsteren, de speekselklieren krijgen een extra stimulans en ook de maagsappen lopen al vooruit op hetgeen hen kennelijk te wachten staat, terwijl naar woorden wordt gezocht om dat nu eens duidelijk te maken.

"Potjebraaiers, dat is . . . nou ja, dat is gewoon gezellig! En echt Zwaluws!".

Weet de Zwaluwnaar natuurlijk wel hoe deze specialiteit moet worden bereid, velen, zo is ons gebleken weten dat niet en hebben er alleen verlekkerd over horen praten. Om die mensen niet langer met dit gemis te laten voortleven geven wij hier het recept prijs.*

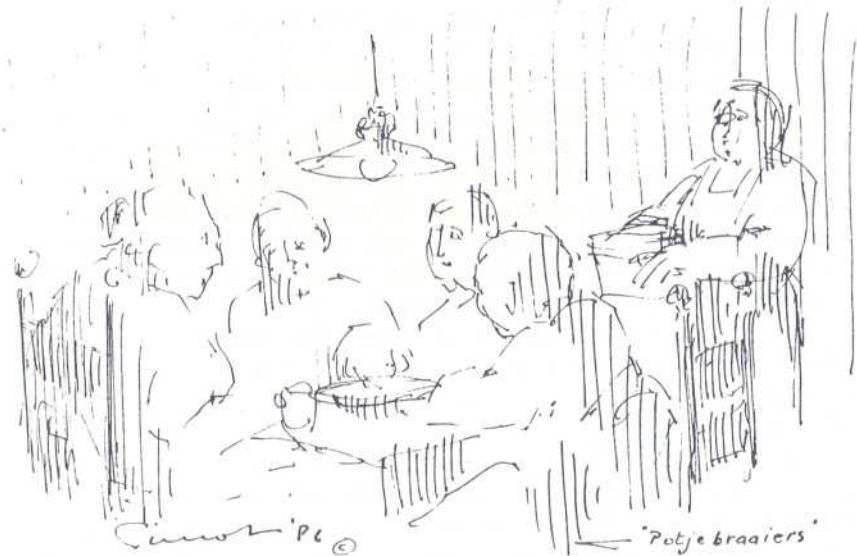
Nu zijn zij, die over een eigen moestuintje beschikken waarin zij aardappelen kunnen telen wat in het voordeel. Wanneer de oogst een beetje gelukt is beschikken zij namelijk over de grondstof: krieltjes.

Men neme zoveel krieltjes als men denkt met z'n allen op te kunnen (dit eet je niet alleen) en wast ze in de schil. Desnoods afborstelen.

Vervolgens snijdt u er aan weerskanten een stukje af (kopje en kontje) en laat ze in een pan met water éven aan de kook komen. Eventueel beetje zout erbij. Daarna uit laten druipen, terwijl u een pan met vet heet maakt. Helemaal echt is reuzel, zoals vroeger, maar ge kunt ook overdrijven. Tegenwoordig neemt men een flinke klont margarine of iets anders, waar je even bij moet blijven of zo. U kunt een gewone gietijzeren braadpan nemen, de frites-pan doet het ook prima. Als het vet heet is, de krielen erbij en af en toe goed omschudden.

Als ze gaar zijn, ieder een portie op een bordje gedoopt in vette jus of een botersausje met wat peper is het een culinair hoogstandje van klasse. Vroeger at men er ook nog zelfgemaakte zure zult, worst of spek van het eigen varken bij, maar met de verdwijning van het varkenshok is ook dit bijgerecht wat verdwenen.

Ook rode kool werd er wel bij gegeten en als toetje namen men dan vaak een droge beschuit, tegen het vet.

tekening Pierrot van Leest

Zoals we al zeiden is het een wat je noemt streek-eigen recept, al houdt het bereiden ervan niet op bij de grenzen van Zwaluwe. Met misschien wat varianten wordt het ook gegeten in andere plaatsen in West-Brabant en ook in het oosten van de Hoekse Waard. Daar heet het "seuteren" en de scheldnaam van een inwoner van 's-Gravendeel is "seuter". Maar of het nou potjebraaiers, seuteren of wat anders noemt, lekker is het.

*Tenminste, één van de manieren. Het vervelende is namelijk dat er nogal eens verschillende versies van het recept blijken te bestaan; ieder heeft zo zijn of haar eigen manier van "braaien". Er zullen er dus misschien zijn die, dit lezende, mompelen dat ze nog nooit zo'n onzin hebben gezien. Als dat zo is, u weet ons adres!

"RIJMELARIJTJE"

In de "Bùrt", waarvan dit het eerste officiële nummer is, zult u regelmatig min of meer vaste rubrieken aantreffen. Eén daarvan is een "rijmelarijtje" van de oud-dorpssmid.

Ik wil proberen een beetje uiteen te zetten wat mij hiertoe heeft bewogen.

Als dorpssmid kreeg ik in de werkplaats nogal eens allerlei mensen binnen die - zeker bij slecht weer - nog wel eens lang (soms érg lang) wilden blijven. Overwegend boeren, maar ook wel anderen, die waarschijnlijk werden aangetrokken door de altijd openstaande deuren en het smidsvuur.

Sterke verhalen waren dan altijd voorhanden en de smid, aan wiens oren niks mankeerde en er zelf bij tijd en wijle zelf óók wat van kon, had er dikwijls lol om.

Ik heb heel veel van die verhalen angehóord, er veel van opgeschreven en er een aantal die voor mij erg humoristisch aandeden in rijmvorm overgezet. Daar is een bundeltje van gemaakt met als titel "Later is het te laat" en ik denk dat dit voor vooral oudere lezers onder u zeker de moeite waard is.

Daarom treft u in dit boekje en in volgende zo'n rijmelarijtje aan en ik hoop dat u er wat plezier aan beleeft. Daarbij is het zeker niet mijn bedoeling geweest iemand onaangenaam te treffen of zo; mocht dit toch zo overkomen, laat dit mij dan vooral even weten en bel 2409.

P. Marijnissen

BRAND! ! !

Wat ik voor het nageslacht hier wil bewaren
Is ook vooral het leed uit de beruchte dertiger jaren.
Steeds weer blijkt, als de economie teruggaat,
Er aanzienlijk meer kans is dat er brand ontstaat.

Zo was het ook in de gemeenschap Blauwe Sluis gesteld,
Hieromtrent wordt het volgende verhaal verteld.
Het was namelijk in die jaren, dat er ergens brand ontstond,
In een huis waarbij zich een voorraad petroleum bevond.

Petroleum die de eigenaar van huis tot huis vervoerde,
Omdat hij zogezegd in petroleum boerde.
Reeds kort nadat alarm was geslagen,
Kon men de brandweer al op zien dagen.

Toen was het weldra tobben, zuchten, zweten,
Men had dan ook in een mum van tijd een emmerketen.
Ja, zo was het gesteld toen in die dagen,
De spuit moest nog met emmers worden volgedragen.

De huiseigenaar dacht, ik zal het zo versieren
Dat de Rode Haan zal moeten zegevieren.
Dan ben ik de man straks hier op Sluis,
Die zal wonen in een mooi nieuw huis.

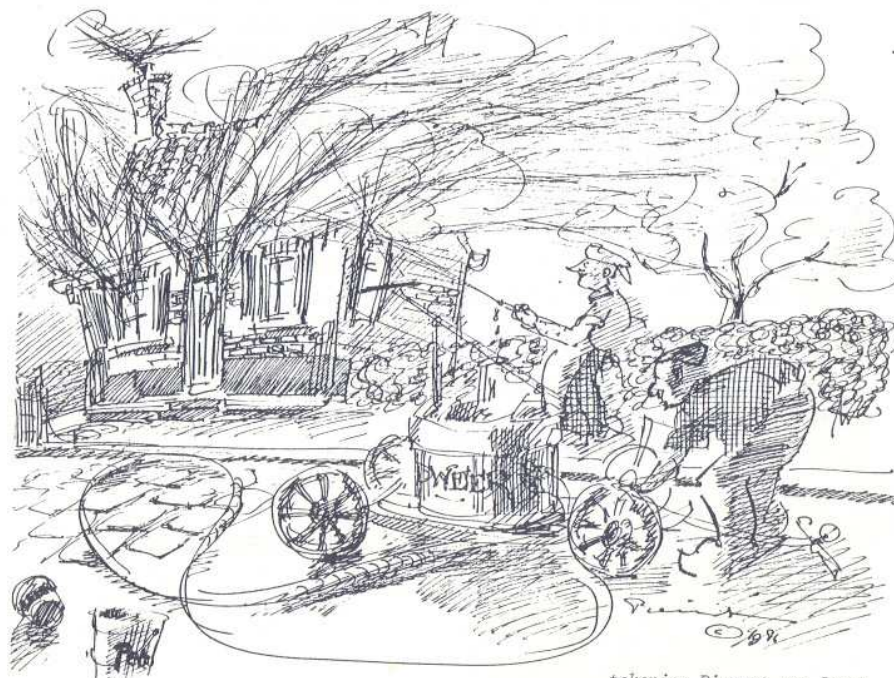
Het was dan ook dat alles samenspande,
Het buurtschap, en ieder die de spuit bemande.
Alles functioneerde goed, het kwam behoorlijk uit;
Ieder droeg op tijd zijn emmer petroleum naar de spuit.

Zo wist de brandweer het dus te flikken,
Dat het huis steeds harder kon gaan fikken.
Eén man kwam wat later, zich niet ervan bewust,
dat hier gestookt werd, niét geblust!

Ook wist hij niet dat je om een ongeluk komt vragen,
Als je in zo'n geval met water aan komt dragen.
Later begreep hij het, hij had het niet geweten,
Waarom hij die avond stenen naar zijn hoofd kreeg toegesmeten.

Later las men met genoegen in de krant,
Het huis was tot de grond toe afgebrand.
Ja beste mensen, zo ging dat toen allemaal,
Er komt nog een soortgelijk verhaal.

uit: "Later is het te laat"

tekening Pierrot van Leest

"WE ZULLEN . . . " ZEI VAN KAMPEN . . .

Een uitdrukking die je boven de Moerdijk zelden of nooit hoort gebruiken, maar die in onze contreien vooral door oudere mensen nogal eens wordt gebruikt. "Kom, we zullen, zei van Kampen . . ." zei de smid na het tweede bakske met de bedoeling weer aan het werk te gaan; " . . . maar hij was alleen" pleegt hij of een ander er dan aan toe te voegen. Voor wie deze zegswijze kent, niks bijzonders. En als u haar nog niet kende, dan weet u het nu.

Maar wie was nou van Kampen, en waar komt die uitdrukking vandaan?

Adriaan van Campen (met een C) leefde van 1746 tot 1787. Het was een "onecht" kind (wat een rare uitdrukking is dat toch) en heette aanvankelijk van Baarle; hij was in Baarle-Nassau geboren. Later ging hij zich van Camp of van Campen noemen.

Het was wat men noemt een kleine boer die achtereenvolgens een boerderij had bij Oosterhout, in Dongen en bij Dorst. Hij was getrouwd met een meisje uit Terheijden en had uiteindelijk 7 kinderen.

Tot nu toe niets bijzonders, gewoon een normaal boeren-gezin met een redelijk inkomen uit de eigen stee en uit arbeid bij anderen.

Maar voor Adriaan was dit toch kennelijk niet genoeg, zodat hij er een bijverdienste bij verzon. Hij begon, kort na zijn huwelijk in 1770, zogenaamde brandbrieven te schrijven aan allerlei mensen in de omgeving.

De strekking van die brieven was steeds dezelfde: als er niet op de aangegeven tijd en plaats het door hem genoemde bedrag werd gedeponneerd zou huis, boerderij of wat dan ook van de aangeschrevene in vlammen opgaan. Doodgewone afpersing dus.

Het mikpunt van zijn akties waren meestal welgestelde boeren of brouwers, maar ook arme weduwen ontvingen dergelijke epistels.

Zijn slachtoffers woonden in Bavel, Ginneken, Heusdenhout, Dongen en Oosterhout.

Wanneer men weerspanning was en niet betaalde zette hij zijn dreigement kracht bij door huis of schuur van de aangeschrevene 's nachts in brand te steken en één keer schoot hij bij iemand dwars door de deur heen "om de luyden eenen schrik aan te jaegen" zoals hij later bekende.

Adriaan van Campen

Zestien jaar lang heeft van Campen dit volgehouden en in die tijd moet hij rond de tachtig brandbrieven hebben geschreven.

In 1787 werd hij gegrepen. Hij is op een beroerde manier aan zijn eind gekomen, men was in die dagen niet mals met dit soort figuren. Hij werd, na te zijn geradbraakt, onthoofd. Details zal ik u besparen.

Het typische van die brieven was echter - om op die uitdrukking terug te komen - dat hij die in de meervoudsvorm schreef: "als u het geld niet daar en daar neerlegt, *dan zullen wij* . . ."

Lange tijd heeft men dan ook gedacht dat er een bende aan het werk was, zoals toen wel vaker gebeurde. Groot was dan ook de verbazing toen bleek dat deze terreur al die jaren door één man was uitgeoefend!

"We zullen" zei van Campen, maar hij was alleen . . .

Wie meer over het geval van Campen wil weten leze het artikel van J. v. Haastert in het Jaarboek van "De Oranjeboom" 1974, 32. e.v., waaraan ik de feitelijke gegevens uit dit stukje heb ontleend.

HB

BÛRT

Op die gedenkwaardige feestdag in Hooge Zwaluwe op 31 mei drentelde hij ineens wat onopvallend op één van onze bestuursleden toe, Bas Baggerman.

Hij goochelde iets onder zijn mouw vandaan en drukte dat het verraste bestuurslid in de hand, te midden van een menigte die toekeek hoe Jan Cornel uitlegde hoe vroeger vlas werd gezwingeld.

"Hier, dat is voor jullie", voegde hij het al eerder vermelde bestuurslid toe, die vast niet al te intelligent moet hebben gekeken en het aangeboden voorwerp sprakeloos aanpakte.

"Heb ik gemaakt, een tijdje geleden al", vervolgde Bas. "Het is ook een bûrt, een hele bekende. Aan het eind van het Thorpad op Lage Zwaluwe. Ik vind het hartstikke leuk wat jullie aan het doen zijn en daarom heb ik dit voor jullie. Aardigheidje. Maar ik heb liever geen openbaar gedoe en daarom geef ik het zo maar, voor jullie toekomstige vergaderruimte of zo. Succes ermee!" Ik vond mijn tong terug en bedankte hem, namens de club.

De tekening van de bûrt - want dat was het - ook nog voorzien van een fraaie lijst, wacht nog op een goed plekje. Want een vaste vergaderruimte hebben we (nog) niet, al komt die er heus wel.

Een verkleinde afdruk, niet zo mooi als de echte, ziet u hier. Volgens de tekenaar zijn de figuren te herkennen, maar daar waag ik mij niet aan.

Probeert u dat zelf maar.

HB

IMPRESSIE OVER EIGEN ERVARINGEN
IN DE GENEALOGIE

Door de voorzitter van de heemkundekring werd mij gevraagd om iets weer te geven over mijn bevindingen betreffende de genealogie.

Allereerst wil ik mij aan u voorstellen:

Arie Nelemans, geboren en getogen in Dordrecht, getrouwd en vader van een zoon.

Wat is genealogie eigenlijk?

Genealogie is een ander woord voor stamboomonderzoek. Reeds op mijn dertiende jaar was ik daarmee bezig.

Mijn vader vertelde mij, dat onze familie uit Frankrijk stamt, wonende in een kasteel aan een riviertje. Dát was niet tegen dovemansoren gezegd!

En vol enthousiasme toog ik naar het gemeente-archief in Dordrecht. Daar werd mij verteld, dat ik van mijzelf uit moest beginnen. Dat was dan de aanzet van elf jaar zoeken.

In Dordrecht kwam ik drie generaties terug; in een geboorteakte stond dat ene Machiel Nelemans geboren was in Lage Zwaluwe, in de Flierstraat. Dus zocht ik in een telefoonboek Lage Zwaluwe op en vond de naam "Nelemans". Dit bleek inderdaad familie te zijn. Sindsdien is er kontakt en zelfs daadwerkelijke medewerking.

In samenwerking met de gemeentesekretarie van Hooge en Lage Zwaluwe kwam ik tot het jaar 1719. Om nog verder terug te gaan moest ik mij begeven naar het Provinciaal Archief in 's-Hertogenbosch. Ik herinner mij dat nog goed, mede omdat ik dankzij een aktie van een bekende koffiebranderij in de gelegenheid was voor half geld te reizen.

In Den Bosch kon ik slechts één generatie teruggaan. Maar toen ik na uren zoeken weg wilde gaan kwam er iemand naar mij toe.

Hij had een boekje bij zich van F.A. Nelemans, die specialist was op het gebied van genealogie. Ik kwam achter zijn adres en deze man bleek bijna de gehele stamboom al een keer te hebben uitgezocht. En zo kreeg ik de stamboom compleet vanaf 1490 tot heden.

Nu denkt u natuurlijk: zonde, allemaal dubbel werk. Maar nee, want wat de een niet ziet, ziet de ander!

Waarschijnlijk heb ik hierdoor bijv. de oudste archieven van Hooge en Lage Zwaluwe als kopie in mijn bezit, waarin o.a. mijn familienaam Nelemans staat. Maar ook "Den Engelse", "Lukassen" enz.

Verder onderzocht ik met iemand de mogelijkheid tot Franse voorouders. Hoewel niet bewijsbaar kun je toch zeggen dat de naam Nelemans dezelfde is als Neel(en) en dit kan dan aansluiten op het Franse geslacht "Neelle", dat inderdaad een kasteel bezat in Frankrijk, aan een riviértje!

Als eindresultaat is een boekwerk verschenen, dat voor geïnteresseerden te vinden is in de plaatselijke bibliotheek.

A. Nelemans, Dordrecht

HEEMKUNDEKRING "WILLEM SNICKERIEME"

Bestuur:

W.P.M. van Wezel	voorzitter
P.J.I. Marijnissen	sekretaris
M.J.A. Baselier	penningmeester

J. Bos	
P. den Dunnen	
P.J.J. van Leest	leden
A.M. Schuurmans	

Sekretariaat:

P.J.I. Marijnissen
Loonsedijk 27a
4926 RK Lage Zwaluwe
tel. 01684 - 2409

Vereniging opgericht 10 oktober 1985
Inschrijving Kamer van Koophandel Waalwijk V272.085

Contributie:

- volwassen leden: f 25,- per jaar
- overige tot dit gezin behorende leden: f 10,- p.j.
- 65-plussers: f 10,- per jaar
- leden, jonger dan 18 jaar en waarvan de ouders geen lid zijn: f 15,- per jaar

Giro: 52.54.620
Bank: 1267.13.229 (Rabobank Lage Zwaluwe, het giro-nummer van deze bank is 11.02.063)